

Christen Madsens liv og sørgelige død

21. december 2015

Min 2 x tipoldefar fik et hårdt og kort liv, idet han som 38-årig endte med at begå selvmord ved at hænge sig. Jeg har længe tænkt på at søge oplysninger om hans selvmord, som fremgår af kirkebogen ved hans død.

Klip fra Tørring kirkebog 1826 vedrørende Christen Madsens død med bemærkningen "hængte sig".

Nu har min granfætter Niels Munksgaard Pedersen undersøgt sagen, og fremfundet de gamle dokumenter, og har via Facebook og velvillige slægtsforskere også fået tydet teksten i de gamle dokumenter, så her bringer jeg, hvad der er fundet frem til.

Slægtsforbindelse

2 x tipoldefar: Christen Madsen (1778-1826)

Tipoldemor: Inger Christensen (1823-1908)

Oldemor: Mette Marie Pedersen (1864-1947)

Morfar: Peter Gram Petersen (1894-1982)

Mor: Else Marie Jørgensen (1924-2008)

Arne Bjørn Jørgensen (1949-)

Fødsel og barndom

Christen Madsen blev født den 23. august 1778 i Sunds, der ligger lidt nord for Herning. Han blev født som det første barn af Mads Jepsen (1736-1806) og Karen Pedersdatter (1743-1789). Hans forældre var forholdsvis gamle, da han bliver født, idet faderen var 47 år og moderen var 35 år.

Han vokset op i et fattigt hjem, hvor hans bor i et afbyggerhus i Tjørring hos en anden familie, og moderen ved folketællingen i 1787 benævnes som almisselem.

Forældrene fik yderligere kun 2 børn, nemlig Jeppe i 1780 og Else i 1784.

Moderen døde allerede den 18. november 1789 i Tørring i en alder af kun 46 år.

Det Kongelige Bibliotek: historiske kort. Herning, Tjørring, Snebjerg og Sunds

Ungdom

Christen Madsen fik plads som tjenestekarl hos Christen Lauridsen på Lervadskjær i Snebjerg, og han kom også ind i militæret som rekrut.

Ægteskab med Mette Cathrine

Søndag den 2. september 1810 blev Christen Madsen gift med Mette Cathrine Jensdatter i Sunds kirke.

Kirkebogen for Sunds:

Søndagen den 2. Sept. 1810 melte undertegnede sig, for at angive de, de havde lovet hverandre Ægteskab, hvilket de ønskede Meenigheden fra Prædikestoelen tilkjendegivet, for i lovlig Tid at ægtevies, skrevet som ovenfor H. Brinch

Som Forlovede underskrive: Christen Madsen \ Mette Cathrine Jensdatter

At ingen Lov eller Anordning er ovenmeltes Ægteskab til Hinder indestaae vi Forlovere for Sunds Præstegd. d. 2. Sept. 1810
Kield Eggeriis \96 Jens Vejen, begge af Hollingholdt

Mette blev født i Trælund i Tjørring i 1784. Hun var datter af bonden Jens Vejen f. 1737 og dennes hustru Maren Larsdatter.

Ægteparret fik datteren Maren i 1811. På dette tidspunkt boede de i Vildbjerg. Hustruen Mette nåede ikke at blive så gammel, og hun døde omkring år 1818.

Ægteskab med Maren

Christen gifter sig igen, og det blev med Maren Nielsdatter den 16. oktober 1819 i Trælund ved Tjørring. Forlovere ved brylluppet var Niels Østergaard, gårdmand og Jens Jørgensen begge af Trælund. De blev gift i Tjørring kirke.

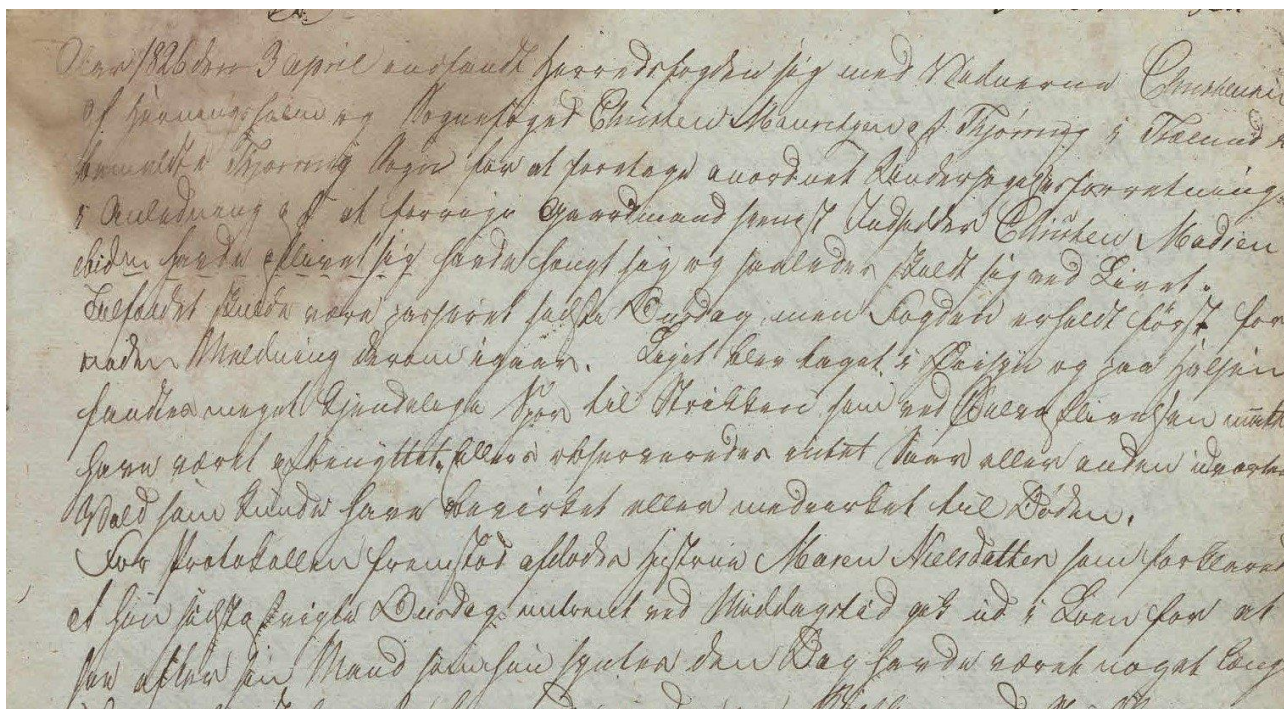
Parret fik i de følgende år 3 børn, nemlig Peder født i Tjørring den 7. august 1821, Inger ligeledes født i Tjørring den 6. april 1823, samt Mads født den 17. marts 1825.

Han arbejdede herefter som husmand i Tjørring frem til sin tragiske død.

Selv mordet

Den 29. marts 1826 vælger Christen Madsen at begå selvmord ved at hænge sig i laden. Når en sådan tragisk begivenhed finder sted, så skal det nærmere undersøges, for at sikre, at der ikke er begået mord, og derfor blev der foretaget en grundig undersøgelse af begivenheden.

Her følger en afskrift fra fogedprotokollen fra Hammerum herredsfoged :

Klip fra Hammerum Herredsfoged Fogedprotokol år 1826

Fra Hammerum Herredsfoged Fogedprotokol 1824-26

opslag 60/61:

Aar 1826 den 3 April indfandt Herredsfogden sig med Vidnerne Christensen?

af Herningsholm? og Sognefoged Christen Maauritzen af Thjørring i xxxxxx i bemeldte Thjørring Sogn for at foretage anordnet Undersøgelsesforretning

i Anledning af at forrige Gaardmand samt Indsieder Christen Madsen

ibidm. havde efterretsig? havde hængt sig og saaledes skildt sig ved Livet
Tilfældet skulde være passeret sidste Onsdag, men Fogden erholdt først fornøden Meldning derom igaar.

Liget blev taget i Øeisyn og paa Halsen

fandtes noget Kjendelige Spor til strikken som ved Selvaflivelsen? maatte

have været afbenyttet ellers observeredes intet Saar eller anden udvortes

Vold som kunde have bevirket eller medvirket til Døden.

For Protokollen fremstod afdødes Hustrue Maren Nielsdatter som forklarede at hun sidstafvigte Onsdag
omtrent ved Middagstid gik ud i Loen for at see efter sin Mand som hun syntes den Dag havde været noget

længe udi og fandt ham da hængende under en Bjælke med Strikken om

Halsen, hvorefter hun Gjøre Anskrig og kom da til Gaardmændene

Knud Andersen og Christian Brink der af Byen som hjalp hendet at skjære

Ham ned og Legemet blev derpaa indlagt i en Seng og rullet da

man synes at der endnu var Livstegn, Hvike ialdfald snart for-

svand. Afdøde var meget tungsindig. Nogen Grund til Selvafliv-

velsen vidste hun ellers ikke. Derpaa fremstod bemeldte Gaard-

mænd Knud Andersen og Christian Brink som forklarede at de sidst

afvigte Onsdag paa forrige Kompatantindes Anskrig, indfandt

sig ved Navoben Jens Jørgensesn Gaard, hvorudi hun boede og er-

farede da, at hendes Mand Christen Madsen hængte i en Strikke

under en Bjælke i Loen, saaledes som af forrige Komparantinde

er forklaret. Legemet blev nedskaaren og da der synes at være

Livstegn blev det lagt i en Seng og rullet., men man erfarede

snart at Gjenoplivelsesforsøg var uden Nytte og at Legemet var

dødt. Afdøde har i sidste Vinter været tungsindig i en høi Grad.

og matte gienligen holde Sengen, vhortil han angav den Grund

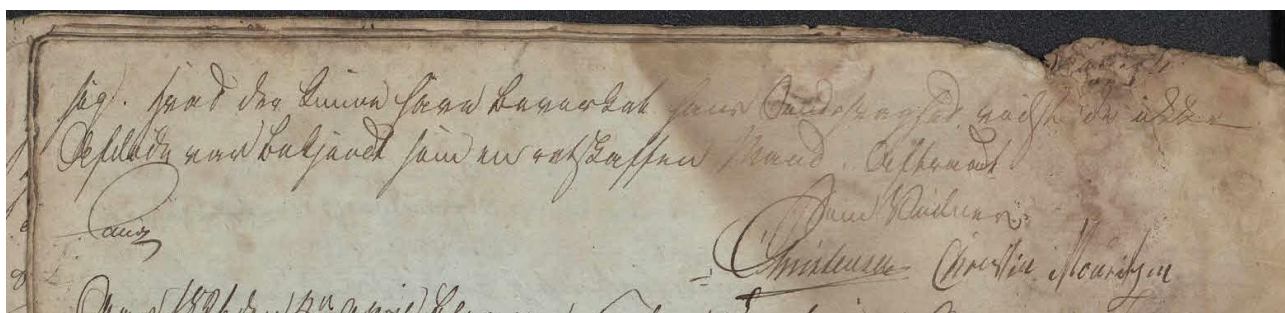
at han især følede sig svag i Hovedet. Komparanterne antager det saa-

ledes at være utvivlsomt at Christen Madsens Tungsindighed har

hindret ham i Brugen af sin Fornuft paa den Tiid han aflivede

sig. Hvad der kunde have bevirket hans Aandsvaghed vidste de

ikke. Afdøde var bekjendt som en retskaffen mand.

Klip fra Hammerum Herredsfoged Fogedprotokol 1826

Skifte

Den 31. marts blev der udført skifte efter afdøde Christen Madsen. Her blev det fastslået, hvem, der skulle arve ham, og hvad de hver i sær skulle arve.

Hammerum herreds skifteprotokol den 31 marts 1826:

- Anemeldelse fra: "Gaardmand Ib Jespersen i Holling om at forrige Gaardmand nu Indsidder Christen Madsen i Trælund i Tjørring Sogn den 29de dennes ved Døden er afgaaet og at han, foruden Enken Maren Nielsdatter, efterlader sig fem Arvinger".

Herefter nævnes:

- "en Datter Maren Christensdatter 14½ Aar gammel i Wildberg, avlet i Ægteskab med hans forrige Hustrue"
- "en Datter Inger, 3 Aar og en Søn Peder 4½ aar samt en Søn Mads 1 Aar, alle hjemme hos Moderen fornævnte Maren Nielsdatter."

Hammerum herreds skifteprotokol 4. april 1826:

- Registrerings- og vurderingsforretning. Vurderingsmænd: Sognefoged Christen Mauritzen og Gaardmand Jens Lauridsen af Sivebec. Begge af Tjørring Sogn.

Hammerum herreds skifteprotokol 4. december 1826:

- Skifteforretning, vidner de samme som var vurderingsmænd ovenfor.
- Tilstede var: "Enken Maren Nielsdatter og hendes antagne Laugværge Gaardmand Thomas Hansen af Thjørring og de umyndiges fødte Wærge Huusmand Jeppe Madsen af Kølbackhuus i Sunds Sogn"
- Arvinger (som tidligere anmeldt): "af et foregaaende Ægteskab med afdøde Mette Jensdatter en Datter 14½ Aar" og "i Ægteskab med nærværende Enke en Datter Inger 3 Aar, en Søn Peder 4½ aar, og en do Mads 1 aar."

Den nævnte husmand Jeppe Madsen, som er værge for børnene, er Christen Madsens broder.

Begravelse

Christen blev begravet den 9. april 1826 på Tjørring kirkegård.

Enken Maren Nielsdatter

Christens enke Maren giftede sig ikke igen. Hun vedbliver med at bo i Trælund, og hun ernærer sig i de kommende år med strømpebinding. I 1850 bor datteren Inger på 27 år - min tipoldemor – stadig hos hende, og benævnes som svagelig og lever af strømpebinding, og sønnen Mads på 26 år er i krigstjeneste.

Maren døde den 23. september 1852 i en alder af 63 år, og hun blev begravet på Tjørring kirkegård den 29. september 1852.

Kilder

- Kirkebøger
- Folketællinger i 1787, 1801, 1834, 1845 og 1850
- Hammerum Herredsfoged Fogedprotokol 1824-26
- Skifteprotokol for Hammerum Herred 1826
- Det Kongelige Bibliotek – historiske kort
- Niels Munksgaard Pedersen, grandfætter og slægtsforsker
- Slægtsforskere på Facebook gruppen Genealogisk forum
- DIS Forum

Arne Bjørn Jørgensen